

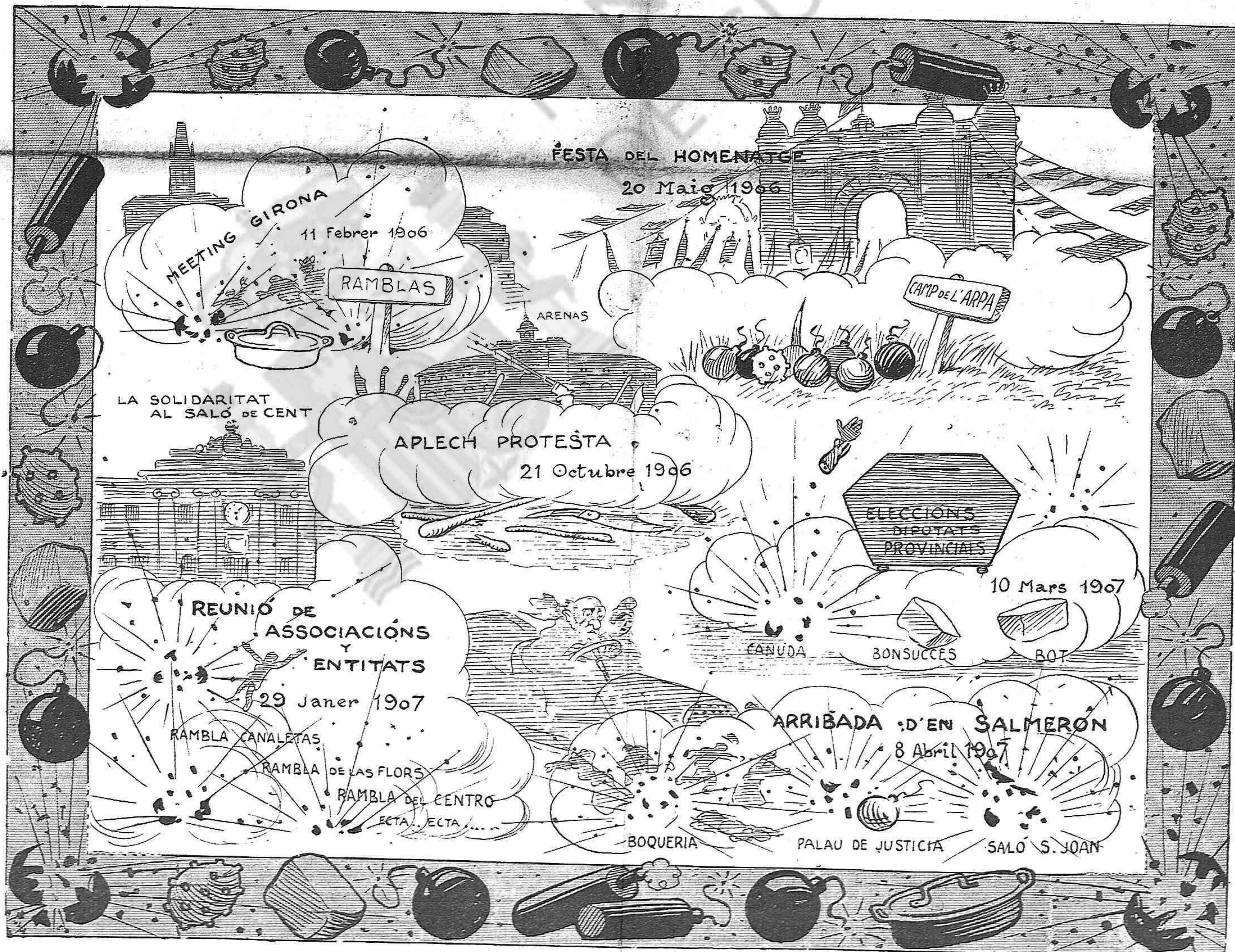
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

Exposició de Malas Arts de Barcelona

Un quadro que sempre es d' actualitat.

La meva acta

En manifesta repetidament per cartas i preguntes verbals la estranyesa de que 'm meu nom no figuri en la candidatura de Solidaritat catalana, es sent algunes els que no s'expliquen com havent prés en aquest moviment una part molt activa i ostensible, avuy que tants y tants bons amics y companys se disposan a anar á les Corts, investits ab la confiança del poble català, jo 'm quedí á Barcelona.

M'interessa fer públicas algunes de las causas que m' han obligat á rebujar las vivas instancias dels qu' en posarme en condicions de obtenir la investidura s'empenyavan, puig se dona ab mí el cas de que així com hi ha qui pera ser diputat renyeix ruda batalla, jo l'he hugada de renyir, en la present ocasió, pera no serho.

Deixo apart certs motius de carácter intim, que no avuy tan sola sinó en moltes altres ocasions, m' han obligat á renunciar á tot intent de obtenir un càrrec molt honrós, sí, pero indubtablement superior á las meves forzas. Quatre anys enrera, podent tenir un lloc en la candidatura republicana de Barcelona, me 'n anfí á lluytar á Tarrassa; pero no per l'acta, sino senzillament pera donar una empenta més á la republicanieació de la meva terra nadiua á la qual estimo ab tota l'ànima, y la vull digna y la desitjo emancipada d'esperit y voluntat. Y's cumpliren plenament els meus propòsits, puig havent guanyat la elecció vaig perdre l'acta.

Mes aqueixos motius de carácter intim que 'm servio revelar per l'estat poch satisfactori de la meva salut, que m' ha privat, ab molt sentiment, fins de pendre part en la campanya de meetings de aquests dies, no han sigut els únichs concellers de la meva ferma resolució. Aytals contrariats fàcilment hauria pogut reduhirles; pero existeixen altres causes més poderoses que m' han inhabilitat en absolut de poder accedir á les vivas y reiteradas instancies ab que m' abrumavan els meus bons companys y 's meus amics politichs.

Desde l'dia en que vaig llansarme á cor obert á la lluya per Solidaritat catalana, contraguí ab la meva conciencia compromís formal de no acceptar profits ni honors de cap mena, ni res que pogués semblar-se, encare qu'en realitat no ho fos, á premi ó distinció. Necessitava descarregar-me de aquest pes, pera lluytar ben desembarassadament y ab tota l'energia de que soch capdàs. Y no anaya equivocat. Perque ja llayoras preveya las acusacions que sobre mí llansaran els meus adversaris. En efecte, durant tot aquest temps han dit y repetit que jo era un traidor, que havia matat al partit de Unió republicana, per la cobidicida de un'acta. Ferm en la meva resolució, amo de mí mateix, acullí aquests càrrecs, sonrinxent ab llàstima, esperant que ja vindrà l' hora de quedar desvanescuts, y avuy sento una gran alegria al veure que son altres els que per aqueixa desenfrenada copidicia, ó tal volta per tenir necessitat com del ayre que respiran de la immunitat parlamentaria, han tirat en orris al partit de la Unió, han envenenat l'ànima de una part del nostre poble, s' han posat en pugna ab Catalunya entera y s' han rebelat contra l'autoritat de D. Nicolau Salmerón, el prestigi més gran de la política espanyola. Tot per un'acta, per un'acta miserabile! Y per un'acta que, segurament, no alcancaran, á pesar de demanarla ab frenesi morbós y delirant, tal com l'Oswald de la *Espèctre*, ans de morir, al veure des puntar l'astre del dia, diu:—Mamá! El Sol... vull el Sol!

Ara bé: fixém la nostra respectiva situació actual després de un any enter de brega desesperada: quin resulta més fort avuy; qui queda més sacer: ells, que ab desonestat y desenfren corren darrera de un'acta que no arribaran á conseguir, ó jo que tenintia segura he renunciat á recular?

Y en demostració de que jo necessito la situació desembarassada que dona l' desprendiment, vaig á repetir lo que 's replicava als meus companys quan tanta forsa feyan sobre mí pera que 'm deixés presentar:

—Perdoneusme si soch causa involuntaria de que algun malévol compari la meva conducta ab la vossa, atribuint á mi negativa, motius de una extrema delicadesa, com si vosaltres poguéssem ser menos delicats que jo. Jo en el seu dia aclariré aquest concepte, demonstrant que tots vosaltres deu acceptar el sacrifici de anar á les Corts, mentres que jo no puch imposarmel. Pel bé de Catalunya y pel bon èxit de las nostres campanyas redemptoras, convé que 'm quedí aquí, en el lloc que he ocupat sempre, en las avançades de la premsa de batalla, ahont se lluyta cos á cos, y molts cops agarbonantse.

Y després, que ben mirat jo ja la tinch la meva acta. Ignoro si en el Congrés faria bona ó mala feyna; pero crech que no es del tot dolenta la que vinchen, fá prop de quaranta anys en els periódichs populars. Ells son la meva modesta tribuna, y no 'n necessito cap més pera ferme escoltar y mantener la fidelitat del poble que m' honra ab la meva atenció. Deixem-hi quedar, que aquest es el meu lloc de honor, l'únich en el qual puch donar satisfacció plena als dictats de la meva honrada conciencia. Deixem-hi quedar, que fins inferintsem-hi dolorosa ferida m' hi trobo á gust.

Aqueixas feridas, rebudens en els combats en defensa de la rahó, de la justicia y del bé de la meva patria, son las únichas condecoracions que han de adornar el meu pit de lluytador infatigable! Ab elllas, y sols ab elllas vull ser enterrat!

J. Roca y Roca.

LA SENMANA ULLADA POLITICA

No's pot dir que no ha sigut sorollosa la entrevista celebrada á Cartagena entre 's reys d'Espanya y de Inglaterra; s'han tirat qua-

tre mil canonades, haventse gastat en salvases setze mil duros de pólvora. Sorolloza ademés en el món diplomàtic. Tots els periòdichs se'n ocupan, y encare que no estan d'acord sobre 'ls punts que han sigut objecte del acte, generalment se creu que Inglaterra, per asegurar el seu domini en el Mediterrà, busca l'aliansa d'Espanya, pera, en un cas de guerra, poder apoyar la seva acció en els ports de la Peninsula ibérica. Això s'relaciona ab la qüestió del Marroc, en la qual Inglaterra s' compromet á defensar els interessos d'Espanya, y ab el proxim Congrés de la Pau, que ha de celebrarse próximament á La Hay, anont Inglaterra, segons sembla, necessita contar ab el vot d'Espanya en abono de la seva pretensió á sostener una flota tan forta á los menos com la de las dos nacions marítimas més poderoses juntas.

Sabent es que, lo mateix en guerras que en pau y en tots els tractes y contractes en que intervé Inglaterra, aquesta nació tan poderosa com espavilada, no pert may. Existeixen, donchs, motius de rezel sobre l'aproximació d'Espanya á Inglaterra. Fent funcionar un vas de vidre y una olla de ferro, corre més risch de trencarse 'l vas que d'esquerdense l'olla.

Nosaltres som débil, y estém destinats á sermientes conservem l'actual sistema de governarnos. Y encare que 'ls forts se prestin á protegirnos, may aqueixa protecció resultarà completament gratuita.

Per altra part, en aquesta mena de compromisos, la representació del poble queda enterament descertada. Els reys, per constitucional que sigués s'ho emprenen tot pel seu compte: ella fan y desfán, com si las nacions, destinadas á pagar els vidres que 's trenquin, s'ignorasse el patrimoni dels alta poderes dels Estats. Contra aquests restos del antic absolutisme encare no hi han pogut res las corrents democràtiques ensenyoridas de la vida dels Estats moderns.

Dias vindran en que tot això canviará, pero de moment no queda més remey que resignar-se, y esperar que 's clarejí alguna cosa, en quant sobrevin-guin determinats successos.

El fum de las salvases de Cartagena encare, durant molt temps, enterbolirà l'atmosfera. Sols quan se desvaneixi, podrémen veure si està nívol ó seré y apreciar las ventatjas ó els perjudicis de la entrevista regia.

Tenim las eleccions á sobre.

En Maura, ab la seva deria de formarse una majoria despampanant, tot ho atropella, y en Moret se queixa, 's planys y fins fa veure que amenaça per que no li reposan á alguns ajuntaments que han sigut suspesos. Pero, no tinguin por, que ja s' anirà aquietant y pendrà bonament lo que li donguin.

A Catalunya, en cambi, davant del gran moviment de Solidaritat que s'ha apoderat de tots els cors, las oligarquies van de reculada. El govern ha comès algunas extralimitacions en certes districtes de la província de Girona, pero no 'n traúra res: son las últimas urpiadas del caciquisme moribond. La major part dels candidats caciquistas se retiran, com las ratas pinyades á la llum del sol, y 'ls qu' encare aguantan el punt, van decayguts, en la seguretat de què no 's hi han de valdre trampas ni amenasses, ni corrupcions. Catalunya té conciencia plena de la seva potència y la victoria es seva.

S'ha posat al davant, com á general en jefe, y l'ardiment y l'entusiasme de las forças solidarias no té límits. Després de haver recorregut alguns districtes forans, demà diumenje, començarà á Barcelona la campanya de propaganda. Els atentats terrorífichs de aquests últims dies no han produït altre efecte que acabar de enhendir al cos electoral. Ja ningú dubta de que Catalunya enviarà a las Corts un contingent formidable de representants, fermes ab l'adhesió que 'ls presta un poble enter y dispostos á despertar á Espanya y mostrar li 'n únic camí de salvació que li cal seguir.

PEP BULLANGA

L' apóstol y 'l poble

La arribada de 'n Salmerón á Catalunya y 'l seu admirable discurs de las Borjas equival á una eixida de sol. Ja no queda en el camp de la Solidaritat catalana ni un recó obscur ó confós. Ha parlat l'apóstol y tot esclaretat.

Banyemnos, catalans, en aquesta mar de llum confortadora y guiadora. Las paraulas del mestre son com el *fiat* gènésich de una Espanya nova. Llegíunys, ciutadans, llegíunys y graveulys en la vossa ànima:

«Contemplando este inmenso movimiento de Solidaridad Catalana, se abre el pecho á la esperanza, se sienten vigorosas palpitaciones del alma catalana: que ellos han penetrado en la conciencia de la inmensa mayoría, de la casi totalidad de sus hijos, y que comenzando á formar una oia ideal de expansión, de libertad, de redención de la Patria, de exaltación de las energías nacionales, va á exponer á los poderes públicos que ellos detentan un poder que la conciencia española rechaza. (Aplausos.)

«No es Solidaridad Catalana, y yo tengo á dicha la haberla sentido antes de haberla conocido a-i; no es un movimiento exterior, superficial, político; no lo ha engendrado ninguna conciencia del poder; no lo ha alentado nin güistoso sentimiento que dividia á los hijos de la triste Patria espanyola; la ha engendrado un profundo, un intenso sentimiento de la dignidad nacional, que sintió herida este vivo y vigoroso pueblo de Catalunya, al dictarse la ominosa ley de las jurisdicciones. (Grandes aplausos.)

«Bien podemos decir aquí, no porque la determinara, sino porque fué la ocasión de que estallara ese sentimento que anidaba en los corazones catalanes, que no hay mal que por bien no venga. Nosotros podemos casi decir que agrdecemos á aquells ciegos, á aquells insensatos políticos que impusieron la ley de las jurisdicciones á la conciencia española, como afrenta a la civili-

tzación moderna, el que hayan determinado este gran movimiento, que si se sabe dirigir y en la entraña del poble catalán se mantiene firme y con aliento, no habrá ciertamente de tardar en preparar la hora de la definitiva redención de Espanya por la obra cien veces gloriosa del poble catalán. (Grandes aplausos.)

«El espectáculo que desde aquí ofrecemos á Espanya y aun pudiera decir al mundo, es verdaderamente hermoso, es cien veces santo. ¿Pues qué, el haber oido en esta misma tribuna la elocuente, la vibrante voz, el alma generosa y elevada de mosén Sales, al propio tiempo que ahora escuchais mi modesta voz, distantes tanto en ideas, en la concepción general del destino del mundo y de la humanidad, y ver que nos estrechamos en amoroso abrazo, no dice que esto es algo que reina en las entrañas de la Patria y que permite que sus hijos se abracen y resuelven sus cuestiones por el medio pacífico? (Grandes aplausos.)

«Es Solidaridad Catalana, digníssimo muy alto, un movimiento social antes que un movimiento político, y será, precisamente por eso, poderoso y decisivo. Va á inaugurar-se una nueva era para la política espanyola. *¡Fuera toda política abstracta! Viva la política que se encarna en las entrañas de la sociedad espanyola, la que permite que todos los espanyoles vivan, que todos los espanyoles se abracen, que todos reconozcan aquello que ha sellado la Naturaleza y que ha consagrado la Historia con hechos heróicos, con la sangre de los hijos de cada una de sus regiones!* (Aplausos entusiastas.)

«Y puesto en ese ideal la mira, trabejemos, trabajemos todos para que acabe de una vez esta farsa inmunda que hace de los comicos juego de tahures, arrancándola de la expresión de la conciencia pública encarnada en la papeleta electoral, la expresión de la soberanía, ante la qual tienen que rendirse todos los poderes públicos. (Grandes aplausos.)

«Vosotros habéis tenido, y con vosotros la Junta de Solidaridad, la noble y alta inspiración de haber designado un candidato, al qual enaltece el reconocimiento de los hijos de esta región, porque les ha proporcionado medios con que hacer que su trabajo no sea estéril, que no recagea en tierra ingrata y que recongiendo lo que la Naturaleza pródigoicamente ofrece no vaya á ser fuerza perdida, sino á fertilizar vegas que transformen en medios de poder la riqueza económica que satisface las necesidades y dignifica el trabajo. (Grandes aplausos.)

«Y al hacerlo ha querido un accidente dichoso, aforunatudo en el caso, que esa representación se haya encarnado en un dignísimo jefe del ejército espanyol, con lo cual Solidaridad Catalana opone un solemne y decisivo mentís á aquellos que torpemente pretendien defender la similitud que pudiere decir estúpida idea de que Solidaridad es antimilitarista ó que entraña tendencias y aspiraciones antipatrióticas. (Grandes aplausos.)

«No quiere restar: quiere integrar, quiere enaltecer Solidaridad Catalana, la afirmación de que es el Ejército una necesidad imperiosa de la vida nacional para amparar la consagración del derecho, para defender, cuando llegue el casu y Poderes ciegos, torpes e incompatibles con el país no lo estorben, la independència é integridad del territorio. Y ante esta situación surge un problema que vosotros tenéis la facultad de plantear ante los Poderes: el de decidir *ies que va á ser una odiosa, una execrable excepción para Solidaridad Catalana, la de que los militares que estimen que esa es una tendencia justa, redonda, bienhechora para el país, no puedan ostentar la representación en Cortes, mientras que la llevan los que sostienen el régimen presente, sobre el que todavía pesan la irresponsabilidad del desastre, la vergüenza y la ignominia!* (Entusiastas aplausos.)

«Podría ser una cuestión, y los hombres de Estado de los pueblos modernos la discuten y algunas Constitucions les han resuelto, la de saber si puede ó no quien cíñe la espada en el servicio del Ejército ser representante de la Nación en Cortes; pero estableció la ley, siguiendo esa ley, habiendo tomado asiento en las últimas Cortes y aprestándose á tomar en las futuras, militares que representan al Ejército sustentan las ideas del régimen que impera, ¿como se va á hacer esta odiosa excepción? A vosotros os toca contestar ese reto: ese reto es una afrenta para la dignidad del ciudadano, es una insigne torpeza y vosotros debéis preparar la sanción y hacer que no prospere. (Grandes aplausos.)

«Podría suceder, y debéis para todo estar apercibidos, que tal empeno se tuviera en hacer imposible que un militar representase á Solidaridad Catalana en las Cortes, que se tratara de forzar esos siniestros medios por los cuales se falsifica y se absorbe la voluntad del ciudadano español; pero teniendo, como tenéis, la conciencia de que sois los más, de que vuestra causa es legítima y cien veces justa, de que la representación que vais á conferir va sellada con la expresión de vuestra conciencia, no olvidéis que donde está la decisión del derecho en ciudadanos viriles debe estar en definitiva la sanción de la fuerza (Ovación).»

«La papeleta electoral que vais á llevar á las urnas dentro de breves días, es un símbolo, debe serlo para vosotros sacrosanto, de la aspiración de Catalunya entera; aquí, reconocimiento á què nos ha dispensado tan extraordinario beneficio como el señor Macià, traspassando los límites de vuestro distrito, aspiración en la cual vais á conculcar con los demás catalanes y traspassando el límber de la tierra el hecho que por modo claro acuse la diversidad en la extensión de un pueblo que va á hacer que esta Catalunya preparese la obra redentora de Espanya, con la cual podemos decir que llegamos tarde para mantener la integridad del territorio, pero llegamos á tiempo para defender la dignidad de Catalunya y después y con ello la dignidad de Espanya entera. (Prolongada ovación.)

* *

«Es possible esculpir ab un relleu més monumental l'aspiració patriòtica de Catalunya condensada en el gran moviment de Solidaritat catalana?

«Els enteniments obsecats qu'encare s'obstinan en no vo'guelo comprender, son dignes de compassió. Perque si poden tancar els oídos á la santa paraula del gran apóstol ¿com s'explica que puguen cloure 'ls ulls al grandioso espectacle que ofereix en aquests moments el poble català?

Catalunya s'ha redressat, s'ha posat en peu tota entera, y 's disposa á lluytar unida, pera reivindicar els drets del poble. Una conjunció de partits y de classes sociale que pera la mera conquista del poder hauria sigut una temeritat, un impossible, s'ha realisat ab relativa facilitat pera redimir á Espanya, purificant las fonts del poder, reintegrant al poble en la seva soberanía. S'ha fet la pau entre 'ls elements que abir se consumian en lluytas intestinas y avuy tots junts van á llansarse contra l'ennemic comú.

Davant d'aquest moviment avassallador que vé de abixa, han cedit las ambicions personals, las pretensions de grup, las preferencies de partit. Per això ha sigut possible la formació de una candidatura indisputada y aqueixa potent y admirable concert de forces heterogènes que pera sostenirla y votarla rivalisan en entusiasticisme. Per això, districtes dominats fins ara pel més ignominios caciique, abonament de nivells, y àmbits, han cedit la seva confiança al poble català, ratificant la voluntat de la seva soberanía. Per això bufan per tot arreu, del un al altre confi de la terra catalana, ratificant la voluntat de la seva soberanía. Per això, tots junts van á llansarse contra l'ennemic comú.

nar el cel d'Espanya prenyat de nivells, y à purificar l'ambient de la política saturat de infecció.

Nosaltres, si com a catalans estém entusiastas de cooperar en un moviment tan redemptor, com a republicans n'estém joyosos, per l'eficacia revolucionaria y transformadora qu'entranya. Més que en un cop de força improvisat que podríam portar-nos a desconeixut y potser á novas vergonyas y desgracias, tenim fe en aqueixa concreció vigorosa del espiritu públic, que al aferrmar el poder del poble, assegura l'estabilitat de las novas institucions que el país se donarà, quan las vellies, faltades de tot puntual, cayguin desplomades baix el seu propi pes.

P. K.

Serenitat y fermesa

o volém fersos ressos dels infames projectes que s'anunciaren ab motiu de la vinguda del seyñor Salmerón á Barcelona. Des de xiularlo á assassinarlo se fulminaren les més tremebundas amenassas. L'excitació de certs elements acostumats a practicar el kabilisme en nom de la democracia, passava de la ratlla. Se discutia seriament si podia tolerar-se que vingués á Barcelona l'home il·lustre que sense abdicaci

Tornem á tenir en dansa l'terrorisme estípít, y ben fàcilment s'endavinan els seus propòsits.

Al poble de Barcelona li toca defrandarlos. De quina manera? Conservant la més absoluta serenitat. No deixantse dominar pel pánich. No entrencantse al pessimisme enervador. Aplanar à Barcelona es lo que voldrían els terroristas. L'obra santa y redemptora que ha acomés no pot ni deu sufrir la més mínima interrupció per aquesta ni per cap altra causa.

Y la manera més propia de protestar tant contra les malvats que atentan á la vida dels ciutadans pacífics, com contra las autoritats ineptas que no saben prevenir ni castigar uns crims tan monstruosos y salvatges, será la de fer us dels drets de ciutadania, ab enteresa, ab compactivitat, acudint com un sol home tots els barcelonins, que gosan dret electoral, á depositar en las urnas la expressió de la seva voluntat soberana.

Una gran onada d'esperit cívich es la que ha d'escombrar tanta perversitat, retornant la pau á la ciutat de Barcelona.

P. DEL O.

ALUDÉM á D. Nicolau Salmerón ab tot l'entusiasme del nostre cor, y 'n' felicitat de haverlo trobat robust y animós, com si gosés del privilegi de una eterna juventut.

Sa hermosa campanya en el de la regeneració nacional apoyada en el grandios moviment de la Solidaritat, se veurá coronada de una esplendent victoria, y serà la consagració definitiva de una vida gloriosa consagrada per enter á la causa de la Patria, del Progrés y de la República.

Seguir á n' en Salmerón es un títul de honra y de noble orgull avuy per tot cor català, y en breu ho serà també per tot cor espanyol.

Catalunya se troba actualment en la mateixa situació que'l Piamont en el moment de llansarse á crear una nova Italia. La Solidaritat catalana creará una Espanya nova. La Solidaritat catalana farà da sé.

En Lerroux, volent treure partit de que'n Salmerón arribés á Barcelona á la matinada y en automòvil, hi recordat las recepcions que li dedicava'l partit republicà, tractant de donar á entendre qu' eran las úniques grandiosas y commovedoras, y que avuy ja no es possible reproduirlas.

Naturalment, en Lerroux se calla una cosa, y es que si en Salmerón aquesta vegada hagués arribat triomfalmente, no hauríen faltat lerrouxistas que hauríen tractat de pertorbar la grandiositat del acte.

**

Y ademés olvida un fet.

Y es que la recepció més grandiosa que s' ha dissenyat may á un home, es la que tingué en Salmerón el dia 20 de maig de 1906, y aquesta no l'organisá en Lerroux: fou obra de la Solidaritat catalana.

Y la de avuy, si s' hagués volgut fer, encara l'hauria superada, porque en Salmerón qu' era la llavors per Catalunya una hermosa esperanza, s' ha convertit en una expléndida realitat, que té arrels vivas en tots els cors y en totes las conciencias.

No estan en lo just els republicans de Porrera que han escrit al Sr. Roca y Roca, fentí cárrechs per haver, com individuo qu' es de la Junta de Solidaritat, proclamat sols á un carlín per la circunscripció de Tarragona-Reus Falset. La Junta de Solidaritat ha dit oficialmente que reconeixia'l dret á esser candidata per aquella circunscripció als señors Mayner y Nougués, com á compresos en la primera de las bases de dita Junta, en virtut de la qual se reserva la representació dels districtes als diputats de l'anterior legislatura que no pertanyente als partits oligàrquics votaren contra de la Ley de Jurisdiccions. Si's Srs. Nougués y Mayner ho ha-guressin sollicitat, aixís s' hauria fet y ab molt gust.

Al marqués de Tamarit se l' ha proclamat per ocupar el tercer lloc, considerant que la república y la solidaritat de aquella important circunscripció tenen forsa més que suficient pera fer sortir la candidatura entera, sobre tot si no hi ha ningú que faltant als acorts de la Junta provincial de Unió republicana s' dediqui á fomentar dissidencies.

Un capellá beneficiat de Lleyda prengué part en el meeting de las Borjas. Y digué, entre altres coses: Ja sé que ab l' acte que realiso se'm tancaran las portas del favor; pero no importa mentres me resti obert el cor de tots els catalans.

Y dirigitse al eminent repùblic afegia: Al ajuntarme en aquest acte ab l' ilustre home públic don Nicolau Salmerón, a pesar de separarme d' ell mas doctrinas y conviccions catòlicas, ho he fet porque l' he visto combatre en defensa de la Patria en els moments de crisi suprema. Y per aixís, jo, com á bon patriota, vull abrassarlo.

Quí davant de aquest exemple s' obstinará en no comprendre lo que realisa la Solidaritat, per la pau, la cultura y l' progrés?

La senyanya passada varrem afirmar que tant bon punt cregué en Lerroux que la carlins s' anaven á disgrerar del bloc de la Solidaritat, enviá a conquerirlos oferintse á anar junt ab ells á las eleccions.

Ja sabiam al publicar la noticia que ningú la desmentiria, y aixís ha succehid: no l' ha desmentida ningú.

Ayud diréim alguna cosa més, y es qu'en Lerroux oferia als carlins dos llochs, y ademés ja havia trobat el nom ab que pensava llenzar la candidatura; s' proposava dirne *Candidatura de la dignidad*.

De la dignitat, si señors; aixís, tal com s'ona!

De qualsevol cosa 'n diu dignitat aquest busca-vi das, que s' ha desganyitat atacant als republicans

solidaris porque 'ns relacioném ab els carlins, y que ara ell pretenia ajuntars'hi ab fins ben poch honestos!

Perque, després de tot, lo cert y positiu es que ni nosaltres hem anat á buscar els carlins, ni 'ls carlins han vingut á trobar-nos á nosaltres; resultant tant sols que 'ns hem trobat junts en la defensa de Catalunya, y en l' hostilitat á las oligarquías y al caciquisme.

Lectors estimats: feu corre aquesta fulla que ha expedit la Junta de Solidaritat catalana. Serviu-la á tothom com una copeta alentadora del gran licor de la Veritat:

«Als alcaldes, secretaris y electors de Catalunya: No temeu las amenazas oficiales; una minoría forta y unida vos defendrá al Senat y al Congrés de las injusticias que s' intenten y á las Diputacions provincials igualment: El caciquisme es mort á Catalunya.

»No vos espanti cap coacció: ja ha passat l' hora de las malifetas.

»Cumpliu la llei, cumpliu ab vostre conciencia y no temeu.»

En el districte de Vendrell, circula á professió una fulla que diu aixís:

«Llegiu, electors: »Els articles 90 y 92 de la Lley Electoral vigent de 26 de Juny de 1890, castigan ab penas graves el dret de compra y venda de vots dels electors.

»El que 's ven el vot, com una mercadería qualsevol, es un home sense conciencia.

»El que 's ven el vot per un preu determinat, es capaç de vendres un fill.

»Solzament els descendents de Judas, que per diners va vendre á Jesús, son Mestre y Señor, poden esser capassos de vendres el seu vot.

»Els que 's venen el vot se venen la Patria y la conciencia, y 's posan al nivell de las bestias y els traïdors.

»Tan criminal es qui compra las conciencias com qui 's ven la voluntat.»

La designació del tinent coronel Sr. Maciá pel seté lloc de la candidatura de Barcelona, ha sigut rebuda de gran entusiasme. No ha sigut, com algun maliciós ha volgut suposar, un trágala á determinats elements, sino 'l víu desitj de assegurarli la elecció, portant á las Corts á un pondonorós jefe del exèrcit, que ha donat unes probas tan admirables de valor cívich.

Doném per segura la elecció del Sr. Maciá á las Borjas. Pero 'y si unas pocas tupinadas inutilisséssin l' esforz entusiasta dels electors de aquell districte?

Y si després de guanyar l' acta, se'l declarés incapacitat, interpretant de certa manera el cas tercer del article 5.º de la Lley electoral?

Davant de aquestas contingencies, la Junta de Solidaritat catalana ha donat una gran prova de previsió política, presentant al Sr. Maciá per Barcelona, ahont té assegurada l' acta, sense que siguin de temer ni las tupinadas, ni las interpretacions més o menos violentas de un article de la Lley.

La lluita de Granollers, ahont lluitan un solidari republicà, el Sr. Lladó y Vallés, y un solidari conservador, el Sr. Girona, vé a ser com el preludi de lo que succehirá á Catalunya, demá que tenint la casa neta, se formin el dos grans blocs: el de la dreta y 'l de la esquerda.

Sembla que Granollers tingui reservadas sempre aqueetas iniciacions. En las passadas eleccions de diputats, el Sr. Lladó, al defensar ab tan briò 'l dret del seu contrincant Sr. Plaja, s' anticipó á Solidaritat catalana. Avuy, vejentse obligat á lluitar enfrente del Sr. Girona, s' anticipa á la formació dels dos grups en que ha de quedar definitivament constituida la Solidaritat, pera las successivas lluitas, nobles y frances. Dos grups que s' unirán sempre davant del enemic comú.

Sabent que la lluita á Granollers se mantindrá en un terreno digne, fem vots pel triomf del candidat republicà.

A Madrid s' ha fallat la causa del tercer dipòsit, qual enderrocamet va produir tantas víctimas. La sentencia ha sigut absolutoria.

En canvi, per haverse ocupat de aquesta catástrofe, hi ha actualment qui está cumplint vuit anys de presidi á Tarragona.

Aquí lo grave no es pas que succeixin certas coses: lo verdaderament criminal es que se'n parli.

CARTA DE FORA

VENDRELL, 9 de Abril

Diumentge á la tarda se celebrava un miting electoral a Sant Jaume dels Domenys, poble de aquest districte, en quin hi prenís part en Carner, candidat solidari. L' acte tenia lloc á la plassa pública, per quin confi atravesava una carretera. Aquesta s' trovava ocupada per una trentena de carruatges de tota mena, desde 'l modern automòbil al modest carret tartaneta. Tots havian sortit del Vendrell, ocupats per amics del candidat.

En Carner estava perorant y feia un símil de la Solidaritat, y ab el gest bíblich que 'l caracterisa, estén el bràs en direcció á la carretera, diuent, ab ènergica entoció:

Figuréuvs que allá, en aquell carrer d'allà baix, se cala tocá á una cosa...

La multitud qu' omplenava la plassa, subjugada pel gest ènergic y per l' entonació convincent d'un Carner, instantàniament se girà en direcció hont senyalava 'l bràs del orador.

En aquell precís moment s' oiren els esbofèchs d' un automòbil que baixava per la carretera, y sortí una veu que deva, cridant:

—L' automòbil del Alegret!... L' automòbil del Alegret!

Y passà rebent y esbofegant l' auto, cuejant per entre 'ls espais que deixava lluïres la corriola de carruatges apostats á la carretera. Una cridoria clamorosa 'l aclamà, y l' Alegret se tragué la gorra saludant. Havia pres en serio la oració.

Si l' Alegret recapacitá, qué de cosas no li diria aque-

lla estesa de carruatges, la major part d' amics particulars d' ell del Vendrell, que havíen anat en caravana acompañant á en Jaume Carner. Y ell, sol-y-vera, puig no deu reputar-se companyia la de un parell de subjectes assalariats que portava.

Y quin contrast! en Carner, davant d' un poble congregat á la llum del dia, á plè sol, abaxa la plàna, predicant ideas de redempció; l' Alegret, venint de perpetrar una contracta de sufragis, sota 'l teulat de rònech casal, en un recó de l' aspre serrallada de les Ventoas.

La llum y la sombra; dos símbols: l' un, representant d' un règim fort y sapat, que vé á la vida ab potència avassalladora; l' altre, caduc, corcat y xorch, que va enderrocar-se per moments.

Aquell, en Carner; aquest l' Alegret.

X.

ORGANYÀ, 8 de Abril

Al poble de Coll de Nargó, distant cinqu kilòmetres de la vila de Organyà, van començar els treballs de un pantano que serà la riquesa dels veïns.

Tot de cop y estant en vigilias d' eleccions l' enginyer encarregat del replanteig del pantano, fent alards del seu poderio la emprenye furios contra 'ls veïns dientilloshi que si no votaven la candidatura de oposició al Sr. Garriga, 'l marqués del Baztan els abandonaria y quedarien inutilitzats els treballs, sent aixís que el Sr. Garriga ab el poch temps que ha sigut diputat logrà del govern la concessió del esmentat pantano, la aprobació y substància de las carreteras de Cerdanya y altres de molta utilitat, ab l' agravant de que 'l caciquista ab divuit anys de representar el nostre districte y á pesar de tota la infàcia, no s' ha reportat cap mena de beneficis, ans al contrari, ens crea una banda de caciquets que son el terror del districte.

Enterat el Sr. Garriga de las coacciones cometidas, presenta una denuncia al jutjat de la Seo de Urgell contra l' enginyer á fi de que 's cuide la seva incumbeïtia y no de contrariar la voluntat d' aquells bons electors.

BELLVEIH (Cervera) 4 de Abril

El nostre carboner ensotan que fa molt temps treu foix pels caixals, perque la major part del poble no vol seguir lo camí que ell voldria, armà un gran esvoltemps enrera, mentre el jovent estava ballant á la plasa. Figúrinse, que va surtit del temple fet una fiera ab el bonet posat y una canya á la mà amenassant als que ballavan, y diuentlos que més valdrà que anessin á cala Missa y que obliguessin als noyets á anar á doctrina. (Lo que no es fàcil que logri, perque aquí la llana 's va escurvant.)

El dia 25 de març tornà á moure xivarri ab motiu del bal de *piñata* que 's va realitzar el dia 19 de dit mes, dient mil pestes dels pares del jovent per permetre tan gros pecat.

Ja veuen en qué emplea la seva parola el nostre mossén!

No 'n té prou de anar contra el progrés, els periódics adelantats, (que ell ne dóna sectaris) y la República francesa, que fins va contra la expansió y la alegria dels que ha

nosotras.

Pera fer la guerra se necessitan municións: pera fer eleccions son necessaris diners. No estarà bé que 'ls que han de anar á las Corts ab el sol y únic fi de defensar las aspiracions del poble català, es á dir: desinteressar-se, sense mirar á recabar influèncias ó profits, com ho solem fer els polítichs de ofici, no estarà bé, repetim, que al acceptar el càrrec hi haguessen de afegir el de costejarse 'ls gastos de la elecció.

El poble de Barcelona no ho pot consentir, y fentse intérprete dels seus sentiments la Junta de Solidaritat ha donat á llum una alocució vibrant, en la qual s' hi llegeixen els següents párrafos, que fem nostres:

«Pera pagar aqueixa organiació á Barcelona, nosaltres no hem de acudir com els polítichs americanos á las quotas de las grans companyías ni com certs elements de casa nostra á fonts térbolas, inconfessables.

»Nosaltres hem de fer com fan tots els movements polítichs verament nacionals: acudir al poble y que signi el poble mateix, qui públicament, á plena llum del dia, ens dongui els medis que necessitem pera fer triomfar la seva causa.

»Peroxí la Junta de Solidaritat obra á Barcelona suscripció pública, cridanhi á tots els bons ciutadans de la gran capital catalana, els primers en l' acció y en l' exemple, els primers en trobar el camí de redimir la representació popular de las velles immoraltats políticas. A tots els crida y de tots espera que, petita ó gran, portaran per aquesta campanya la seva ofrena.

»Que aquest exemple siga imitat á tots els Districtes de fora de Barcelona desitja questa Junta. Que per tot arreu s' obrin suscripcions pels respectius gastos de organiació electoral. Que d' un cap al altre de Catalunya senti tothom que no més el propi esforz dignifica y alza als pobles y que no hi ha virtualitat de redempció comparable á la del esfors fecondat pel sacrifici.

»Que Queda oberta la suscripció.

Soch enemich del alcohol, més perillós que la peste, porque es una peste perpètua.—Juli Simón.

LA SOLIDARITAT

A UN OBRER DE ***, QUE AB MOLTA INSISTENCIA M DEMANA CONSELL SOBRE AQUEST PALPITANT Y INTRICAT ASSUMPTO.

Amich meu: ¿Díus que no sabes qu' cantó decantarte en el plet que avui sosté la tendència solidaria contra 'ls seus impugnadors? ¿Per quí—díu la teva carta—haig d' anà á votar quan vingui el dia de la b

MISTERI

UAN els doctors tant se bellugan, algún malalt grave hi haurà.

¿Se tractarà tal vegada del tísich del Marroch?

¿Serà qüestió del epiléptich de Russia?

¿O potser únicament del desequilibriat de Turquía?

Que á Europa hi passa algo extraordinari no hi ha que dubtarlo; pero, aquí està la qüestió: ¿qué es lo que passa?

El rey d' Inglaterra ha vingut á veure'ns.

—Cap significació té la seva visita—diuen els diplomàtics, posantse la vena avans de la descalabradura:—Es un senzill acte de cortesia, una delicada atenció qu' Espanya no pot menos que agrair fondament al amable Eduard VII.

Y en efecte; l' acte no té cap significació, però durant la estancia del monarca anglès á Cartagena, ell y'l rey d' Espanya han celebrat numerosas entrevistas, y en Maura no ha parat de conferenciar ab els personatges que acompañaven á don Eduard y tot han sigut anades y vingudas y xiúxius á la orela.

L' acte no té cap significació, però durant unas quantas horas l' atenció de tot Europa ha estat fixa en el port espanyol del Mediterrani y no hi ha hagut periòdich ni periodiquet que no hagi dedicat á aquesta conferència lo més preferent de les seves columnas.

Entre tant,—casualitat singular—el rey d' Italia tampoc era á casa. Descuidant els seus propis asumptos, bastant enmaranyats per cert, se'n havia anat á Grecia, á Atenes, ahont el rey Jordi l' observava ab tota la esplendides de que son capassos els descendents de Pericles y Alcibafades.

¿Tampoch vol dir res aquesta visita en las pre-sents circumstancies?

A la quènta, tampoch. Es veritat que la qüestió de Creta no està encara resolta; es veritat que l' odi als turcs es cada dia més viu á Grecia; es veritat que 'ls cristians y 'ls islamites van cada cinch minuts á bofetades: tot això no té cap valor. Ni una sola paraula hem dedicat els dos soberans á aquests insignificants assumptos.

Com si això fos poch, ja s' anuncia una pròxima entrevista entre 'ls emperadors d' Austria y d' Alemania, y 's díu que 'ls reys d' Italia y d' Inglaterra conferenciarán també un demàt d' aquests.

Per lo que's ven, ó per lo que 'ls diplomàtics ens volen fer veure al negar tota significació á aquests moviments, els reys no fan ni més ni menos que 'ls caballers particulars, duenyos del seu temps y dels seus actes.

Un dia el soberà d' Inglaterra s' lleva de bon humor y díu á la seva muller:

—¿Sabs qué pensava? Podria sortir á donar un tom.

—No es mala idea. ¿Ahónt vols anar?

—No ho sé: á qualsevol puesto. Quan hi serém ho veurrem. Diges que arreglin el barco.—

Y á les pocas horas, el Victoria and Albert, portant á bordo el real matrimonio, abandona las costas ingleses y se'n va á fer visites.

El rey s' està sobre cuberta y ab la major negligència d'al capitá de la embarcació:

—Tireu cap á França. Anirém á veure qué fa en Fallières.

O bé:

—Poseu la proa á Alemania. Ara se m' ocorreix visitar al meu nebot Guillém.

O bé:

—Diriguuvs á Espanya. Vull saludar al jove Alfonso.

¿Es possible que las entrevistas dels reys se combini així? ¿Es possible que en las visitas de las testas coronadas no hi hagi alguna cosa més que en las que donya Tuyas fá á la senyora Mónica y 'l senyor Domingo á don Llorens?

Ben cándits seríau si això ho creguessim.

En l' innmens hospital europeo hi ha indubtablement algun malalt que inspira cuidado. La bellugissa que s' observa entre 'ls doctors n' es una prova ben clara.

Lo que ja resulta més térbol y difícil es designar el nom del pacient.

De conjecturas no 'n, faltan. Hi ha qui mira cap al nord d' África y troba que 'l tumor d' Uxda podrà ser de fatais conseqüències pel imperi d' Abd-el-Azis.

Hi hâ qui creu que la febreta de Portugal no es completament agena á aquest estrany moviment del cos mèdic.

Hi ha qui pensa ab la erupció cutànea que sufren Austria y Hungria.

Hi ha qui peca á Russia...

Sigui com sigui y deixantnos de suposicions que qui sab ahont podrà portarnos, lo positiu es que aquí hi ha gat ó malalt amagat, y que no seria gens estrany que 'l millor dia rebessim una sorpresa que 'ns obligués á dir, fentnos creus de la magnitud de la cosa:

—Ay, caramba; vés qui s' ho havia d' anar á pensar!

FANTÀSTIC

AVES del cuorason d' un emperador destronat... pero no tronat:

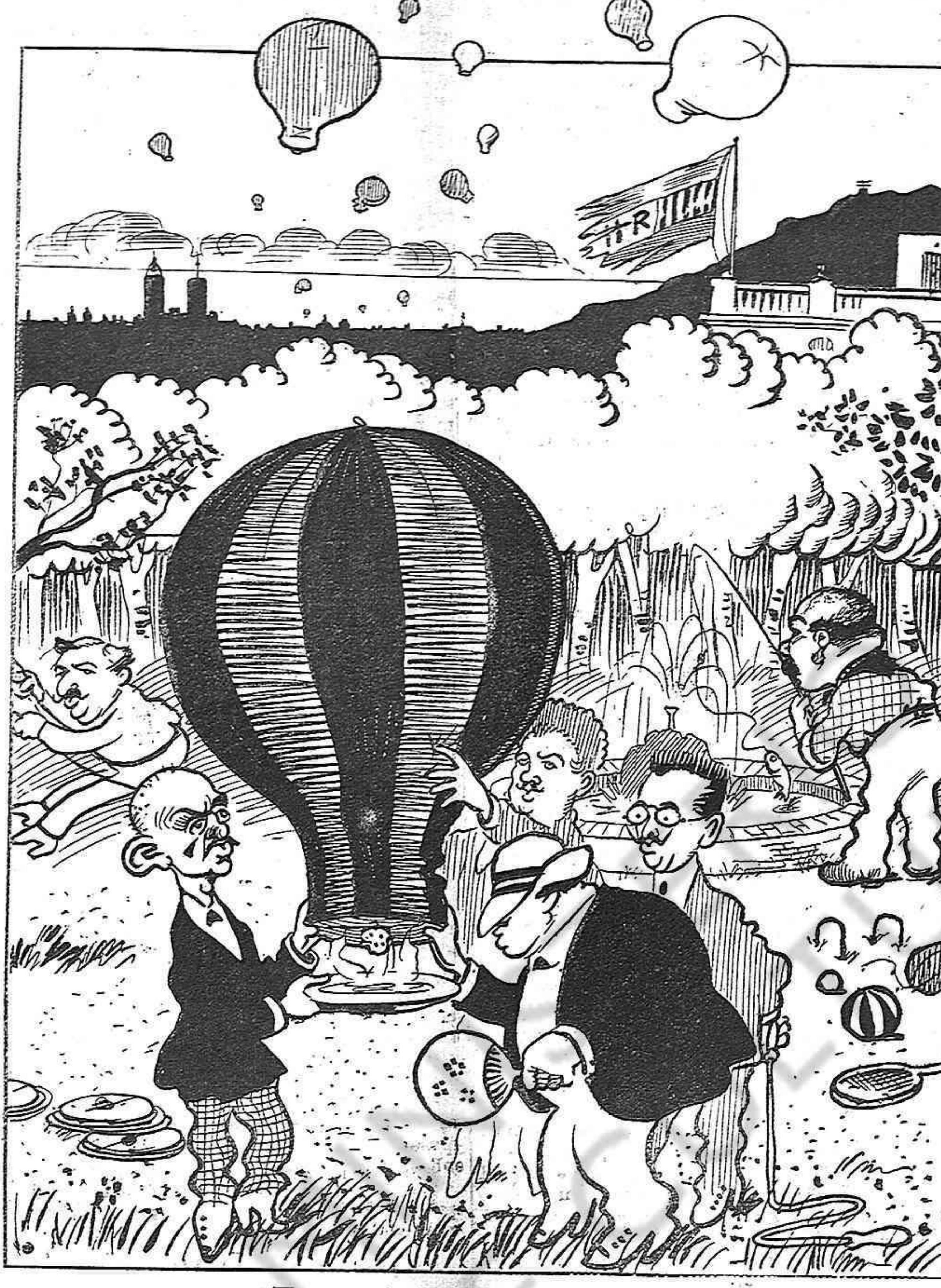
«Yo quiero triunfar ó sucumbir en Barcelona.»

«Yo me declaro hijo adoptivo de Barcelona. Aquí viviré (ó m' buscaré la vida), aquí lucharé, aquí trabajarejá.»

«Con acta ó sin acta de diputado, yo pondré al servici de Barcelona, mi tiempo, mi inteligençia, mi actividad, mi vida entera.»

«Ni aun matándome, conseguirían arrojarme de Barcelona los separatistes. En el pecado llevarian

La vida tranquila

Tot ajuda á passar el temps.

la penitencia, porque tendrian que guardar mis cenizas en tierra catalana.»

«Si, yo quiero ser diputado, y lo voy á ser; pero por Barcelona.» (Si no t' ho pintas!)

—No es veritat, estimat lector, que aquest llenyatje incoherente es el del deliri que precedeix als desenlassos funestos?

El que aixis s' expressa no pot parlar més que d'urnas electorals, durant el dia, ni en las pesadillas nocturnas pot veure altra cosa que urnas funeràries.

Un lerrouxista á un solidari:

—Pero ¿per qué, sino per cobardia, vos abstenuïs de fer manifestacions aparatosas en honor de 'n Salmerón?

Resposta del solidari:

—No es per cobardia, sino per caritat. Com que ja sabém que algunes dels vostres las anirau á per-torbar, volém estalviarlos l' àrnica.

Els candidats lerrouxistes que fan el joch dels caciquistes en contra dels solidaris, tenen per seguir un paper ridicul, trist y desayrat.

El dia 21 se liquidará el lerrouxisme en tot Catalunya, lo mateix á Barcelona que á fora.

L' ex-emperador es un insensat que al suicidarse mata de retop á tots els seus amics.

Candidatura plena presenta la Solidaritat per Barcelona.

Set candidats. El simbòlic número 7.

—No es veritat que 'l número 7 sembla una forca? Ara bé: qui será el penjat?

Deyá un solidari de les classes neutras:

—A mí, francament, avants las bombas m' esgla-yavan. Pero avuy, fora de la compassió per les desgracies que ocasionan, ja no 'm produxeixen cap efecte com no sigui el de la indignació, ni promouen en mí altre estimul com el del cumpliment del deber. «Els terroristas las disparan perque no anem á votar? Donchs á mí m' excitan á anarhi ara més que may. Avants me'n abstenia; pero avuy me sento elector á proba de bomba!

Aixis parlan la majoria dels barcelonins.

En Sala s' retira, s' retira en Rosal, se retirarà en Godó, en Roig y Bergadá no's presenta.

—Qu' es això? ¿Qué passa?

Un fenomen molt natural.

Quan en la primavera rompen els brots nous dels arbres, cauen les fullas secas, les fullas pansidas qu' encare s' arrapavan á les branques.

El caciquisme s' acaba.

Diuhen qu' en Canals ha montat á Valle una taberneta, pera conquistar y enllepolir electors á copia de galons.

Ni 'ls mateixos aficionats á alsar el cotze se poden donar per satisfets, si consideran que avuy els ta-

berners venen veneno, gràcies á la famosa llei dels alcoholos.

Votada per en Canals y els seus amics.

—¿Qué tal, Sr. Maura? ¿Qué me'n diu del montón?

Naturalment, l' Amo Toni no contesta, resignantse á perdre la occasió de fer una frase de les sevas.

Si jo 'm trobés dintre de la seva pell donaría una prova de sinceritat, dihen la frase:

—Avants me semblava impossible que la Solidaritat pogués durar. Pero ara veig que 'l montón m' ha desmontat.

En Godó va presentarse al govern civil ab una col·lecció d' alcaldes del districte d' Igualada, compromesos, segons digueren, á sostener la seva candidatura. Després de la entrevista 'ls portà á dinar á tots junts, entrant d' arròs ab peix.

Pero ara resulta que alguns d' aquells alcaldes s' han desdit. Pahit el peix, acabat l' entussiasme. D' aquell peix ja no'n quedan més que les espines. Y aquestes se li han atragantat al Sr. Godó.

Vaja, que avuy no's pot ser caciquista per cap diner.

En un poble de Catalunya, ahont els protestants sostenen una escola y una capella evangèlica, el pastor traballa ab entussiasme d' acort ab el rector catòlic, per el triomf de la Solidaritat catalana.

Gracias al moviment solidari, aquell poble s' ha posat al nivell de Suissa, la terra clàssica de la cultura y la tolerància, ahont els sacerdots catòlics y 'ls pastors protestants s' estiman, se tractan y viuen agermanats.

S' havia anunciat un meeting racionalista pel diumenge dia 7 en el Condal. Se consignava en l' anunci que hi pendria part la plana major del lerrouxisme, entre altres: en Puig de Asper, en Giner de los Ríos, en Serracílara y el mateix Lerroux.

L' ex-emperador hi assistí á l' hora convinguda, y com la concurrencia era escassíssima, casi nula, di-geu: «Jo no parlo davant de tan poca gent.

Y surti á fora més cremat que un cabó de rea-listas. No hi hagué meeting.

Vagi per consolarlo el següent redol:

No has volgit ser solidari

y 't quedarás solitari.

En Mir y Miró ha anat á caure á Barbastro, en calitat de candidat lerrouxista.

No 'm creya que la tropada que va rebre á Barcelona, en les últimes eleccions provincials, l' ha guixat llansat tan lluny.

A no ser que 'l Sr. Mir se n' hi haja anat spontàneament en calitat de explorador pera obrir camí á Lerroux, qual situació dintre de Catalunya s' ha fet completament impossible.

COL·LICIONS

1. XARADA.—En car-ca-ra-da.
2. SINONIMIA.—Modista.
3. TRENCACLOSAS.—La tremenda.
4. CONVERSA.—Nantes.
5. GEOGRÀFICHE.—Per pastars los pastissers.

Han endevinat totas ó part de las solucions corresponents al número anterior els caballers: Martí de Gracia, Un contrari del Emperador, Enrich Bonagarriga (a) Sust, Amadeu Nadal y Joaquim Quer, Moka Soka y C., Dos nyèbils de Granollers, Ramiro Espinosa, Wey... Vicens Borràs y Baiges, Mariano Gibert, J. Quer (a) Fart de sops, Un dependent de la Massa, R. A. (a) Pau de les Calsas Curtas.

ENDEVINALLES

XARADA

En totas *prima inversa* fondas y cases particulars,

per poguer fer bona teca *primera* tenen d' usar.

Del líquit que la *dos forma*

cal ferne un us moderat;

donchs el que massa n' abusa,

de totom es mal mirat.

La *total d' eixa zarada*,

que crech hauràs encertat,

te tinc de dir que un nom d' home

t' ha de dar per resultat.

TRES CALANDRIS DE MASNOU

ANAGRAMA

Ajegut sota d' un marge
estava ab el meu nebó,
quan de sobte va exclamar:
—Tot, total, quin hermos tot.

TRES CALANDRIS DE MASNOU

TARJETA

ISIDRO PI MOLES

SASTRE

Formar ab aquestes lletres degudament combinades el títol de un drama castellà.

A. CARARACH

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1	2	3	4	5	6	7	8	—	Poble català.
7									